

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายใต้บริบทการเป็นเมืองมรดกโลก : แนวความคิดเห็นของผู้มีส่วนจัดการของชุมชนเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเปรียบเทียบกับชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีวิธีดำเนินงานวิจัยดังนี้

- 3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- 3.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) และข้อมูลการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทางอินเทอร์เน็ต หนังสือเอกสาร ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเก็บข้อมูลจากบุคคล กล่าวคือ บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ทั้งในแขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และชุมชนเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย

3.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.2.1 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายใต้บริบทการเป็นเมืองมรดกโลก ของชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

2) ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายใต้บริบทการเป็นเมืองมรดกโลก ของชุมชนเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3) ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายใต้บริบทการเป็นเมืองมรดกโลก ในพื้นที่ชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัยและ ชุมชนเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ขอบเขตด้านพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ที่จะศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกชุมชนเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อันเนื่องมาจากชุมชนเมืองหลวงพระบางได้ขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลกแห่งแรกของประเทศ สปป. ลาว ในปี ค.ศ.1997 โดยองค์การ UNESCO ซึ่งเป็นการเปลี่ยนสถานภาพของเมืองเล็กๆ ให้เป็นเมืองมรดกโลกและกลายเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนในเมืองนี้มากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังคัดเลือกพื้นที่ในการวิจัยอีกแห่งหนึ่ง กล่าวคือ ชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงของประเทศและแหล่งท่องเที่ยวอันคือ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกของประเทศเมื่อปี พ.ศ.2534 โดยองค์การ UNESCO แต่ด้วยชุมชนที่มีพื้นที่ติดกับอุทยานประวัติศาสตร์นั้นยังมีประวัติศาสตร์อันยาวนานคู่กับแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกจึงน่าจะได้รับการวางแผนและพัฒนาเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เป็นชุมชนที่ได้รับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายใต้บริบทการเป็นเมืองมรดกโลกที่มีชีวิตเฉกเช่นเดียวกับเมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มประชากรซึ่งมีทั้งหมด 5 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารบริษัทนำเที่ยวที่จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ สปป.ลาวและกลุ่มบริษัทนำเที่ยวที่จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสุโขทัย จำนวน 5 ผู้ประกอบการ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ทั้งสองแห่ง คือ เมืองหลวงพระบางและจังหวัดสุโขทัย จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว เช่น รถเช่า ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าของที่ระลึก ธุรกิจการจัดแสดง ธุรกิจสปา เป็นต้น จำนวน 9 ผู้ประกอบการ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ สปป.ลาว และจังหวัดสุโขทัย จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 5 กลุ่มนักวิชาการจัดการด้านการท่องเที่ยวของประเทศ สปป.ลาวและจังหวัดสุโขทัย จำนวน 5 คน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของ สปป. ลาว และข้อมูลการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยการศึกษาจากเอกสาร (Documentary research) ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทางอินเทอร์เน็ต หนังสือ เอกสาร ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษา

การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-depth Interview) และเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเน้นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ที่ต้องการสัมภาษณ์ออกเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารบริษัทนำเที่ยวที่จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และกลุ่มบริษัทนำเที่ยวที่จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสุโขทัย กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ทั้งสองแห่ง คือ เมืองหลวงพระบางและจังหวัดสุโขทัย กลุ่มที่ 3 กลุ่มธุรกิจรถเช่า ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าของที่ระลึก ธุรกิจการจัดแสดง ธุรกิจสปา เป็นต้น กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้กำหนด

นโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และจังหวัดสุโขทัย กลุ่มที่ 5 กลุ่มนักวิชาการจัดการด้านการท่องเที่ยวของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)และจังหวัดสุโขทัย

3.4 การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการจัดเก็บดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ได้ทราบแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภายใต้บริบทการเป็นเมืองมรดกโลก โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล คือ การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2546) ซึ่งใช้วิธีในการตรวจสอบและนำข้อมูลที่ได้ในประเด็นต่างๆ ผู้วิจัยจะได้นำมาจัดเป็นหมู่ตามประเภทและประเด็นที่ต้องการแล้ว นำมาวิเคราะห์จากเนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่ค้นพบ (Topic) เพื่อหาความสัมพันธ์และเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกันแล้วขยายผล โดยการรายงานผลการศึกษาโดยใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)ต่อไป จากนั้นจัดเวทีเพื่อระดมสมองในการสรุปข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลที่ได้ โดยการวิเคราะห์ถึงบริบทชุมชนสภาพการณ์การท่องเที่ยวจากนั้นสรุปข้อมูลเพื่อวิเคราะห์แนวทางเชิงนโยบายและมาตรการในการทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และนำมาเผยแพร่ต่อไป